

Driestar hogeschool

Onderwijs- en
examenregeling
Hoofdstuk 5
Opleidingsdeel Associate
Degree -
Pedagogisch Educatief
Professional
2024-2025

Opleidingsdeel voor de associate degree-opleiding van Driestar hogeschool (onderdeel van Driestar educatief)

Inhoudsopgave

Titel 1: Inrichting van de opleiding.....	3
Titel 2: Onderwijs.....	4
Titel 3: Toetsing, vrijstellingen en herkansing toetsting.....	5
Titel 4: Studiebegeleiding en bindend afwijzend studieadvies....	7
Titel 5: Doorstroom niveau 6.....	7
Bijlage 1: Inhoud, studielast en toetsvorm opleidingen.....	8
Bijlage 2: Uitwerking beroepsprofiel ad-pep.....	12

Deze regeling is vastgesteld door het college van bestuur d.d. 22 januari 2024, na advies van de examencommissie en met instemming van de medezeggenschapsraad en de opleidingscommissie.

TITEL 1: INRICHTING VAN DE OPLEIDING

Artikel 1.1 Opleidingsvarianten en instroom

1. De opleiding kent de opleidingsvariant deeltijd.
2. Van de student wordt vereist dat hij naast de opleiding minimaal 16 uur per week besteed aan werkplekleren.
3. De student dient bij aanvang van de opleiding te beschikken over een passende leerwerkplek. Dit wordt voor de start van de opleiding aangetoond door de werkplekscan die is ondertekend door een vertegenwoordiger van de werkplek, de student en een vertegenwoordiger van de opleiding. De eisen aan deze werkplek zijn uitgewerkt in het opleidingsplan (zie OnderwijsOnline).

Artikel 1.2 Inhoud opleiding en studielast

In Bijlage 1 is de inhoud van de opleiding, studielast en toetsvorm opgenomen.

Artikel 1.3 Eindtermen en beroepsvereisten

1. De pedagogisch educatief professional is startbekwaam als hij heeft aangetoond dat hij in zijn beroepsomgeving kan functioneren als beginnende beroepsbeoefenaar, vanuit een zich voortdurend ontwikkelende professionele identiteit. Hij kan zijn werk, zoals geformuleerd in de beroepstaken, verrichten op grond van relevante kennis op basis van standaardliteratuur, alsmede actuele kennis van ontwikkelingen in de werkvelden waaraan hij verbonden is. Hij past relevante inzichten, theorieën, concepten in beroepsmatige contexten toe. De pedagogisch educatief professional niveau 5 werkt daarbij onderzoekend en methodisch aan de beroepstaken. Om zijn beroep goed te kunnen uitoefenen moet de pedagogisch educatief professional daarnaast effectief kunnen communiceren en samenwerken. Het vermogen om zich blijvend te kunnen ontwikkelen in zijn werk, samen met en van zijn collega's te kunnen leren en bij de tijd te blijven is essentieel. Vanuit een lerende houding en eigenaarschap van zijn eigen ontwikkeling zoekt hij actief naar verbetering van eigen functioneren en dat van anderen.
2. De eindkwalificaties van de opleiding ad-pep zijn terug te vinden in het beroepsprofiel zoals opgenomen in Bijlage 2.
3. De opleiding is opgebouwd op basis van drie leerlijnen, een kennis- en integratielijn, een praktijklijn (werkplekleren) en een leerlijn professionele identiteit.
4. De leerlijnen zijn nader uitgewerkt in het opleidingsplan (zie OnderwijsOnline).

TITEL 2: ONDERWIJS

Artikel 2.1 Inrichting opleiding

De opleiding bestaat uit twee jaar. De studiepunten zijn verdeeld over de drie leerlijnen (zie art. 1.3, derde lid), waarbij m.b.t. de professionele identiteits-lijn aanwezigheid verplicht is. De opleiding is onderverdeeld in semesters en perioden. Zie onderstaand schema.

Jaar 1

Semester 1		Semester 2	
Professionele identiteit			
Werkplekieren			
Beroepstaak 1: Leidinggeven aan een groep jeugdigen		Beroepstaak 3: Samen ondersteunen van de jeugdige	
Overkoepelende module: (Afwijkende) ontwikkeling van jeugdigen		Overkoepelende module: Pedagogische theorieën en methodieken	
Beroepstaak 2: Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van de jeugdige		Combinatie beroepstaak 1 en 4	

Jaar 2

Semester 3		Semester 4	
Professionele identiteit			
Werkplekieren			
Overkoepelende module: Begeleiden van Persoonsvorming	Beroepstaak 1: Leidinggeven aan een groep jeugdigen 2	Keuze uit twee van de onderstaande modules: <ul style="list-style-type: none"> • Keuze 1: Begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 1 (BT2) • Keuze 2: Begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 2 (BT3) • Keuze 3: Het jonge kind en de pedagogisch coach(BT4) • Keuze 4: Ondersteunen van ouders (BT5) 	
Beroepstaak 2/3: Samen ondersteunen van de jeugdige 2	Beroepstaak 4: Werken aan kwaliteit en beleid	Beroepstaak 4: Werken aan kwaliteit en beleid	

Artikel 2.2 Keuzemodules

De opleiding heeft keuzemodules binnen de kennis- en integratielijijn. De student kiest twee uit de vier keuzemodules. Tijdens een voorlichting in semester 3 wordt aan studenten uitgelegd welke modules noodzakelijk zijn voor een mogelijke vervolgopleiding pabo of pedagogiek binnen Driestar Hogeschool

Artikel 2.3. Werkplekieren

In Artikel 1.1. is benoemd aan welke eisen het werkplekieren moet voldoen. De opzet, inhoud, bewijsvoering en toetsing is vastgelegd in het opleidingsplan (zie OnderwijsOnline).

TITEL 3: TOETSING, VRIJSTELLINGEN EN HERKANSING TOETSING

Artikel 3.1 Vrijstellingen

Alleen de examencommissie kan vrijstellingen verlenen. Een verzoek tot vrijstelling kan worden ingediend bij de examencommissie, kamer 'hbo-peda/ad-pep', door een compleet ingevuld formulier (te vinden via eduweb) te mailen naar examencommissiepedagogiek@driestar-educatief.nl.

De examencommissie hanteert bij het toekennen van vrijstellingen onderstaande standaardvrijstellingen. In alle andere gevallen zal de examencommissie per aanvraag beoordelen of de vrijstellingen al dan niet terecht zijn. De vastgelegde standaardvrijstellingen zijn:

1. Studenten die een propedeuse hebben van een pabo-opleiding, kunnen instromen in jaar 2 van de opleiding, mits ze voldoen aan de eisen zoals benoemd in de werkplekscan, gedurende de ad-pep opleiding.
2. Studenten die een propedeuse hebben van een hbo-pedagogiek opleiding, kunnen instromen in jaar 2 van de opleiding mits ze voldoen aan de eis van een werkplek voor 16 uur.
3. Studenten hbo-pedagogiek van de Driestar die jaar 1 en 2 volledig hebben afgerond, krijgen vrijstelling voor de gehele opleiding met uitzondering van het eindportfolio en het bijbehorende assessment.
4. Studenten van de pabo van Driestar hogeschool die jaar 1 en 2 volledig hebben afgerond en daarbij gewerkt hebben met het beroepsprofiel, krijgen vrijstelling voor de gehele opleiding met uitzondering van beroepstaak 4 uit semester 3, het eindportfolio en het bijbehorende eindassessment.
5. Studenten van de pabo van Driestar hogeschool die semester 1 volledig hebben afgerond en daarbij gewerkt hebben met het beroepsprofiel, kunnen instromen in semester 2. Het gemiste aanbod van de overstijgende module: '(Afwijkende) ontwikkeling van Jeugdigen' zullen zij zelf moeten bestuderen met het oog op de KVT.

Artikel 3.2 Herkansing toetsing

1. Conform artikel 49 van het algemeen deel, moeten opdrachten en werstukken die in de herkansing worden gemaakt, ingeleverd worden uiterlijk op de datum zoals die in het toetsoverzicht is vermeld. In de regel is dit zes weken na het eerste inlevermoment. Leidend hierin is het toetsrooster dat jaarlijks richting studenten wordt gecommuniceerd met het toetsoverzicht in OnderwijsOnline.
2. Wanneer de herkansingstermijn is verstreken, dienen opdrachten en werstukken, zoals bedoeld in lid 1, in het daaropvolgende cursusjaar te worden ingeleverd op de dan geldende inleverdata voor de betreffende toets van dat jaar. Na het verlopen van deze inleverdata moeten studenten bij het herkansen gebruik maken van de dan geldende opdrachtbeschrijving.
3. Aanvullend op bovenstaande herkansingsregelingen gelden extra inlevertermijnen m.b.t. toetsen uit semester 3. Deze mogen op de reguliere en herkansingsdata van de inlevertermijnen van semester 4 opnieuw worden ingeleverd.
4. Elk semester wordt er m.b.t. de kennisvoortgangstoets een toetsmoment en een herkansingsmoment aangeboden. Het eerste toetsmoment is gericht op de kennisvoortgangstoets van het betreffende semester. Het herkansingsmoment kan worden gebruikt om de kennisvoortgangstoets van het betreffende semester of een voorgaand semester te maken. In het vierde semester kan zowel het eerste toetsmoment als het herkansingsmoment gebruikt worden voor alle drie de voorgaande kennisvoortgangstoetsen.
5. Specifiek voor het portfolio geldt dat een portfolio voldoende moet zijn afgerond voordat het portfolio van het daaropvolgende semester ingediend kan worden. Indien een voorgaand portfolio niet voldoende is afgerond wordt in overleg met de SLB-er een nieuw inlevermoment besproken.
6. In afwijking van artikel 49, lid 6 van hfst. 1 kan een student in de eindfase van zijn opleiding nog maximaal 3 toetsen heeft openstaan kan er een verzoek worden ingediend bij de examencommissie voor een extra inleverkans.

Artikel 3.3 Inzage

1. De beoordeling van toetsen en opdrachten wordt voor de student inzichtelijk gemaakt in Osiris. De ingevulde beoordelingsformulieren zijn te vinden in Gradework. Uitzondering hierop is de kennisvoortgangstoets, hiervan ontvangt de student een rapportage. Zie art. 47, tweede lid, van het Algemeen deel

TITEL 4: STUDIEBEGELEIDING EN BINDEND AFWIJZEND STUDIEADVIES

Artikel 4.1 Studiebegeleiding

In het opleidingsplan (zie OnderwijsOnline) is aangegeven hoe de studiebegeleiding in de opleiding plaatsvindt.

Artikel 4.2 Voorwaarden bindend studieadvies

1. Een student ontvangt in de week aansluitend aan de eerste nakijkperiode van semester 2 een voorlopig bindend studie advies (bsa) als bedoeld in artikel 26 van de Algemeen deel, indien hij aan minimaal 1 van de ondergenoemde criteria niet voldoet:
  1. Minimaal 39 studiepunten.
  2. Minimaal 1 kennisvoortgangstoets met een voldoende afgerond.
  3. Het combi-assessment met een voldoende afgerond.
  4. Het portfolio uit semester 1 met een voldoende afgerond.Na het ontvangen van de voorlopige bsa moet de student binnen twee weken aan de SLB-er een plan ter verbetering voorleggen.
2. Een student ontvangt een bindend afwijzend studieadvies (bas, ook wel nbsa) als bedoeld in artikel 24 van het Algemeen deel, hoofdstuk 1, indien hij na de nakijktermijn van de herkansingen van semester 2 aan minimaal 1 van de ondergenoemde criteria niet voldoet.
  1. Minimaal 39 studiepunten.
  2. Minimaal 1 kennisvoortgangstoets met een voldoende afgerond
  3. Het combi-assessment met een voldoende afgerond.
  4. Het portfolio uit semester 1 met een voldoende afgerond.
3. Indien een student in afwijking van een regulier studiejaar met zijn opleiding is begonnen op een instroommoment in januari, wordt met 'het eerste jaar van inschrijving' bedoeld: de periode vanaf het instroommoment tot en met de maand januari in het daaropvolgende kalenderjaar, en wordt met 'het tweede jaar van inschrijving' bedoeld: de periode vanaf de maand januari in het kalenderjaar volgend op het instroommoment tot en met de maand januari in het tweede kalenderjaar volgend op het instroommoment.

Artikel 4.3 Voorwaarde Portfolio-assessment

Er mag pas worden ingeschreven voor- en deelgenomen aan het portfolio-assessment wanneer voldaan is aan de gestelde criteria. Dit betekent dat studenten alle studiepunten uit semester 1,2 en 3 met een voldoende behaald moeten hebben.

TITEL 5: DOORSTROOM NIVEAU 6

Artikel 5.1 Voorwaarden doorstroom

1. Een student met een graad Pedagogisch educatief professional (niveau 5) kan de deeltijd of duale bacheloropleiding leraar basisonderwijs (niveau 6) binnen 120 ECTS afronden indien hij de gehele opleiding Associate degree Pedagogisch Educatief Professional volledig heeft afgerond en het Ad-pep-Pabo schakelprogramma succesvol heeft afgerond. Daarbij moet er binnen de opleiding ad-pep gekozen zijn voor keuzemodule 1 en 2 (gerelateerd aan beroepstaak 1 en 2). Verder moeten de toelatingstoetsen die gelden voor de Pabo met een voldoende resultaat afgerond zijn.
2. Een student met een graad Pedagogisch educatief professional (niveau 5) kan de deeltijd bachelor opleiding Pedagogiek (niveau 6) binnen 120 ECTS afronden indien hij zowel de gehele opleiding Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional als de toetsing van het schakelprogramma 'begeleiden van gezinnen' succesvol heeft afgerond. Daarbij moet er binnen de opleiding ad-pep gekozen zijn voor keuzemodule4.

Bijlage 1: Inhoud, studielast en toetsvorm in de opleiding ad-pep

Jaar 1	Semester 1	Semester 2
Kennis en integratielij 34 EC	Praktijkopdracht beroepstaak 1 (3 EC) Combi-assessment beroepstaak 1 en 2 (4 EC) Praktijkopdracht beroepstaak 2 (5 EC) Kennisvoortgangstoets (5 EC)	Praktijkopdracht beroepstaak 3 (6 EC) Praktijkopdracht beroepstaak 1 en 4 (6 EC) Kennisvoortgangstoets (5 EC)
Werkplekieren 14 EC	Werkplekieren (incl. verzamelen bewijzen voor portfolio) (7 EC)	Werkplekieren (incl. verzamelen bewijzen voor portfolio) (7 EC)
Professionele identiteit 12 EC	Vormingsopdracht zelfportret (3 EC) Ontwikkelvaardigheid Leercyclus (3 EC)	Vormingsopdracht zelfregie (3 EC) Ontwikkelvaardigheid Kijk op Kind (3 EC)
Jaar 2	Semester 3	Semester 4
Kennis en integratielij Eindportfolio 34 EC	Praktijkopdracht beroepstaak 1 (2 EC) Praktijkopdracht Begeleiding persoonsvorming (2 EC) Praktijkopdracht beroepstaak 4 (2 EC) Combi-opdracht beroepstaak 2 en 3 (6EC) Kennisvoortgangstoets (5 EC)	Praktijkopdracht keuze 1 (6 EC) Praktijkopdracht keuze 2 (6 EC) Praktijkopdracht beroepstaak 4 (5 EC)
Werkplekieren 15 EC	Werkplekieren (incl. verzamelen bewijzen voor portfolio) (7 EC)	Werkplekieren (incl. verzamelen bewijzen voor portfolio) (8 EC)
Professionele identiteit 11 EC	Vormingsopdracht Diversiteit (3 EC) Ontwikkelvaardigheid Dialoog (3 EC)	Vormingsopdracht Persoonlijke balans (2 EC) Ontwikkelvaardigheid Zin in werk (3 EC)

	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4
Werkplekieren	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio 1 • Beroepsopdracht (combinatieopdracht beroepstaak 1 en 2) 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio 4 + criterium gericht interview
Professionele identiteit	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname in de leergemeenschap (incl. formatieve opdrachten, verzamelen bewijzen voor portfolio, bijhouden ontwikkelingsplan) • Opdracht zelfportret • Opdracht zelfregie 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname in de leergemeenschap (incl. formatieve opdrachten, verzamelen bewijzen voor portfolio, bijhouden ontwikkelingsplan) • Opdracht Leercyclus • Opdracht Kijk op kind 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname in de leergemeenschap (incl. formatieve opdrachten, verzamelen bewijzen voor portfolio, bijhouden ontwikkelingsplan) • Opdracht Diversiteit • Opdracht dialoog 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname in de leergemeenschap (incl. formatieve opdrachten, verzamelen bewijzen voor portfolio, bijhouden ontwikkelingsplan) • Opdracht Persoonlijke balans • Opdracht Zin in werk
Beroepstaak 1	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 2 • Beroepsopdracht combinatieopdracht beroepstaak 1 en 4 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio en criteriumgericht interview
Beroepstaak 2	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht (combinatieopdracht beroepstaak 2 en 3) • Combinatieopdracht beroepstaak 2 begeleiden van persoonsvorming • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 3 • 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio en criteriumgericht interview • Beroepsopdracht keuzemodule Begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 1 (combinatieopdracht beroepstaak 2 en beroepstaak 3)
Beroepstaak 3	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht • Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets • Beroepsopdracht (combinatieopdracht beroepstaak 2 en 3) 	<ul style="list-style-type: none"> • Portfolio en criteriumgericht interview • Beroepsopdracht keuzemodule Ondersteunen van ouders

	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4
			<ul style="list-style-type: none"> Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 3 	<ul style="list-style-type: none"> Beroepsopdracht keuzemodule Begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 2 (combinatieopdracht beroepstaak 2 en beroepstaak 3)
Beroepstaak 4	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Kennistoets Reflectietoets combinatieopdracht beroepstaak 1 en 4 (uitvoering) Zelfevaluatie portfolio niveaubeschrijving semester 2 	<ul style="list-style-type: none"> Kennistoets Beroepsopdracht Beoordeling werkplekieren semester 3 en portfolio 	<ul style="list-style-type: none"> Portfolio en criteriumgericht interview Beroepsopdracht Beroepsopdracht keuzemodule Het jonge kind en de pedagogisch coach

Toets	Soort toets	EC
Beroepsopdracht beroepstaak 1a	Schriftelijke opdracht	3
Beroepsopdracht beroepstaak 2a	Schriftelijke opdracht	5
Beroepsopdracht beroepstaak 3a	Schriftelijke opdracht	6
Beroepsopdracht beroepstaak 4a	Schriftelijke opdracht	6
Kennistoets 1	Computer-meerkeuze	5
Kennistoets 2	Computer-meerkeuze	5
Kennistoets 3	Computer-meerkeuze	5
Combi-assessment beroepstaak 1 en 2	Assessment	4
Beroepsopdracht beroepstaak 1b	Schriftelijke opdracht	2
Beroepsopdracht beroepstaak 2b/begeleiden van persoonsvorming	Schriftelijke opdracht	2
Beroepsopdracht beroepstaak 4b	Schriftelijke opdracht	2
Beroepsopdracht beroepstaak 2 en 3	Schriftelijke opdracht	6
Beroepsopdracht beroepstaak 1 en 4	Schriftelijke opdracht	6
Portfolio 1	Portfolio	7
Portfolio 2	Portfolio	7
Portfolio 3	Portfolio	7
Eindportfolio	Portfolio en mondeling eindgesprek	8
Vormingsopdracht: Zelfportret	Schriftelijke opdracht	3
Vormingsopdracht: Leercyclus	Schriftelijke opdracht	3
Vormingsopdracht: Dialoog	Schriftelijke opdracht	3
Vormingsopdracht: Persoonlijke Balans	Schriftelijke opdracht	2
Vraagstuk 1: Zelfregie	Schriftelijke opdracht	3
Vraagstuk 2: Kijk op het kind	Schriftelijke opdracht	3
Vraagstuk 3: Diversiteit	Schriftelijke opdracht	3
Vraagstuk 4: Zin in werk	Schriftelijke opdracht	3
Keuzemodule 1: begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 1	Schriftelijke opdracht	6
Keuzemodule 2: begeleiden van taal- en rekenontwikkeling 2	Schriftelijke opdracht	6
Keuzemodule 3: Het jonge kind en de pedagogisch coach	Schriftelijke opdracht	6
Keuzemodule 4: Ondersteunen van ouders	Schriftelijke opdracht	6

Bijlage 2: Beroepsprofiel van de christelijke pedagogisch educatief professional

Postbus 368 2800 AJ Gouda
T 0182-540333 kvk 41174339
hogeschool@driestar-educatief.nl
www.driestar-hogeschool.nl

Woord vooraf

Wat typeert nu eigenlijk een christelijke pedagogisch educatief professional? Wat is kenmerkend voor zijn handelen? En welke kennis heeft hij nodig om gefundeerd keuzes te kunnen maken? Waar verlangt hij naar?

Samen met het werkveld heeft Driestar educatief geprobeerd antwoorden te vinden op deze vragen. De resultaten van deze zoektocht hebben we uitgewerkt in een beroepsprofiel.

Deze uitgave bevat de beschrijving van het beroepsprofiel op expertniveau. Het profiel dient als leidraad voor het opleiden van de studenten binnen het protestants-christelijk en reformatorisch onderwijs. Ook de professional die wil doorgroeien naar expertniveau kan dit profiel gebruiken, evenals de leidinggevende die in gesprek gaat met een professional over diens functioneren.

De uitgave is bedoeld voor docenten en studenten op de hogeschool en voor leidinggevenden en professionals in het werkveld van Driestar educatief. Door met elkaar hetzelfde beroepsprofiel te gebruiken, zien we een doorlopende lijn ontstaan van opleiding naar praktijk.

Bij de totstandkoming van het beroepsprofiel was een grote resonansgroep betrokken met personen afkomstig uit de breedte van het werkveld en de afdelingen van Driestar educatief. Alle interne en externe betrokkenen willen we hartelijk danken voor de constructieve wijze waarop ze hebben meegedacht.

Laten we te allen tijde voor ogen houden dat bij het beroep een afhankelijke houding past, want wijsheid en kennis bezitten we niet uit onszelf. De Spreukendichter zegt: 'De HEERE geeft wijsheid, uit Zijn mond komt kennis en verstand.'

College van bestuur van Driestar educatief
Drs. L.N. (Rens) Rottier (voorzitter)
Drs. R.W. (Robert) Zoutendijk

Hogeschool managementteam
Drs. A. (Annelies) Kraaiveld
Dr. K. (Klaas) Tippe
Dhr. A. (Arjan) van Tol MEd

Gouda, september 2020

Opbouw van het beroepsprofiel

Het beroepsprofiel schetst een kader voor de professionaliteit van de christelijke pedagogisch educatief professional; een ideaalbeeld waaraan de professional zich kan spiegelen. Dit beeld laat drie lagen van het beroep zien. Deze duiden we aan als *ik ben*, *ik denk* en *ik kan*. In het hart van het beroepsprofiel staat de Bron waartoe de professional zich verhoudt en die hem voedt. Wie of hoe iemand is, wat hij weet en wat hij kan, kunnen we nooit los zien van elkaar of van de Bron. In de uitoefening van het beroep zijn alle lagen in samenhang met elkaar betrokken.

De Bron

Met de Bron bedoelen we de Bijbel en de gereformeerde belijdenis. Die bepalen de manier waarop de professional kijkt naar de werkelijkheid en zijn beroep uitoefent. De Bron voedt de hele persoon: wie de professional is, hoe deze denkt en handelt. In het christelijke wereldbeeld is het ten diepste God, Die een beroep doet op het hart van de professional. Het is ons verlangen dat de Bron en het zijn, weten en doen van de professional door het geloof een eenheid vormen, vanuit de belijdenis 'niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij' (Galaten 2:20).

Ik ben

In de laag *ik ben* gaat het om de persoonsvorming van de professional, die richting geeft aan wat de professional drijft. Hierbij horen vragen als: 'Wie ben ik?' en 'Hoe ben ik?' Deze laag noemen we ook wel de professionele identiteit. Uitgangspunt voor de beschrijving van de professionele identiteit is de christelijke mensvisie dat iedereen relationeel geschapen is. We onderscheiden daarbij vijf kernen. De professional is:

1. verbonden met het christelijk geloof;
2. verbonden met de naaste(n);
3. verbonden met zichzelf;
4. verbonden met de wereld (het beroep, de maatschappij, wereldburgerschap);
5. verbonden met verleden, heden en toekomst.

De professionele identiteit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 2.

Ik denk

De laag *ik denk* betreft de kennisinhouden die de leraar bij de uitoefening van zijn beroep inzet. Deze inhouden komen voort uit de landelijke kennisbases voor de opleidingen en zijn aangevuld met wat Driestar educatief vanuit haar missie en visie essentieel vindt. Kennisinhouden zijn immers niet neutraal, ze hebben een vormende waarde in zich.

We onderscheiden vijf kennisdomeinen:

1. kennis over het beroep, concepten en methodieken;
2. kennis over de doelgroep(en);
3. kennis over de maatschappij en cultuur;
4. kennis over de verschillende leergebieden en vakinhouden;
5. kennis over visies, (vak)concepten en thema's vanuit de identiteit.

Over deze kennisdomeinen gaat hoofdstuk 3.

Ik kan

De laag *ik kan* omvat de handelingen die de professional in de praktijk van zijn beroep uitvoert. Deze zijn samengevat in vier beroepstaken:

1. leidinggeven aan jeugdigen;
2. begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen;
3. samen ondersteunen van jeugdigen;
4. werken aan kwaliteit en beleid.

Deze beroepstaken komen aan de orde in hoofdstuk 4.

Ik ben: de professionele identiteit

De professionele identiteit is datgene wat de pedagogisch educatief professional als persoon kenmerkt in zijn beroep en wat hij door zijn handelen aan de ander laat zien. Het vormt de verbinding tussen wie de professional is, het werk dat hij doet en de context waarin hij werkt. Vanuit de professionele identiteit geeft de professional invulling en kleur aan de uitvoering van de beroepstaken. Elke kern van de professionele identiteit wordt uitgewerkt in een aantal indicatoren.

Kern 1 <i>Verbonden met het christelijk geloof</i>	
<i>Het is ons ideaal dat de professional verbonden is met het christelijk geloof, zich laat voeden door Gods Woord en daaruit leeft.</i>	De professional ... <ul style="list-style-type: none"> • laat zich inspireren en voeden door de Bijbel en andere christelijke bronnen en door christelijke rolmodellen; • kan op een persoonlijke manier de eigen levensovertuiging onder woorden brengen en vertellen wie hijzelf is, hoe hij tegenover God staat en waar hij iets weerspiegelt van het beeld van Christus; • reflecteert op het eigen handelen vanuit christelijke waarden en normen; • zoekt en streeft bij zichzelf naar een eenheid van geloven, denken, voelen, willen en handelen; • geeft met een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch), in dialoog met anderen en vanuit christelijk perspectief betekenis aan situaties, vraagstukken en ontwikkelingen in het beroep.
Kern 2 <i>Verbonden met de naaste(n)</i>	
<i>Het is ons ideaal dat de professional op grond van het liefdesgebod betrokken is op en dienstbaar is aan jeugdigen en hun opvoeders.</i>	De professional ... <ul style="list-style-type: none"> • is dienstbaar aan anderen, hun belang en hun ontwikkeling, door in compassie af te stemmen op (de behoeften van) de ander; • communiceert helder over de eigen mening, behoeften en verlangens, verduidelijkt het eigen standpunt en staat ervoor open om dit samen met anderen te onderzoeken; onderzoekt ook het denken van anderen om hun standpunten en perspectieven beter te begrijpen en gaat samen op zoek naar de beste keuzes of oplossingen; • gaat met een goede balans tussen afstand en nabijheid om met anderen, kan eigen grenzen bewaken en respecteert grenzen van de ander; • weet van de gebrokenheid van het aardse bestaan en kijkt daarom met mildheid naar (het falen van) mensen met wie hij omgaat; • kijkt met een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch) naar het handelen en de mogelijkheden van anderen en geeft op grond daarvan constructieve feedback; • zet zijn rol als (moreel) identificatiepersoon bewust in, door zo te leven dat hij daarmee anderen kan oproepen het goede voorbeeld op een eigen manier na te volgen; is zich daarbij bewust van zijn eigen beperkingen en feilbaarheid: identificatiepersoon zijn is een kwetsbaar ideaal; • zet zich in voor en bouwt met anderen aan gemeenschappen, overbrugt verschillen en benut ze; • is zich in de omgang met anderen bewust van de spanning tussen postmoderne tolerantie die tot onverschilligheid leidt en een absolute waarheidsclaim die geen ruimte laat voor een eigen keuze van de ander, en gaat daar op een tactvolle manier mee om.
Kern 3 <i>Verbonden met zichzelf</i>	
<i>Het is ons ideaal dat de professional een Bijbels, realistisch zelfbeeld heeft, fysiek, emotioneel en cognitief evenwichtig</i>	De professional ... <ul style="list-style-type: none"> • kan het eigen handelen onderbouwen op grond van zijn levensbeschouwing, idealen, drijfveren, waarden, overtuigingen en vermogens en kan de dialoog over zijn keuzes aangaan;

is en gericht is op de eigen ontwikkeling.

- zorgt ervoor, voor zover dat binnen zijn vermogen ligt, dat hij de lichamelijke, sociaal-emotionele, mentale en spirituele dimensies van zijn leven onderhoudt om een goede balans te houden;
- weet wat zijn drijfveren en motivaties zijn, wat hem energie geeft en wat zijn energielekken zijn en gebruikt deze inzichten in zijn werk;
- kan omgaan met interne en externe eisen, en eventuele spanningen daartussen overwinnen, verminderen of hanteerbaar maken;
- neemt verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling, kijkt met een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch) naar zijn eigen handelen, gebruikt evaluatie, reflectie en feedback om een goed beeld te krijgen van zichzelf (en het eigen functioneren) en is gericht op het verbeteren van zijn functioneren;
- stelt op basis van zijn persoonlijke kwaliteiten en beperkingen werkbare (leer)doelen die passen bij zijn ontwikkeling binnen het beroep, kiest voor activiteiten die daarbij aansluiten en maakt daarbij gebruik van hulpbronnen/contacten en de mogelijkheden die de organisatie biedt;
- voert de activiteiten gericht op de eigen ontwikkeling uit, evalueert het (leer)proces en het resultaat, maakt dit inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen en verwerkt het geleerde in het eigen handelen;
- streeft in het werken aan de eigen ontwikkeling naar het zo goed mogelijk inzetten van zijn gaven, en realiseert zich tegelijkertijd dat vanwege de gebrokenheid van het bestaan niet elke ontwikkeling mogelijk is;
- staat zichzelf toe fouten te maken, omdat hij weet dat hij niet perfect kan zijn, zonder zich achter die wetenschap te verschuilen.

Kern 4 *Verbonden met wereld*

Het is ons ideaal dat de professional verbonden is met de door God geschapen wereld en daarin als een goed rentmeester verantwoordelijk zijn plaats inneemt.

- De professional ...
- onderzoekt in dialoog met anderen (de visie op) het beroep en geeft een persoonlijk antwoord op vragen als: Wat is belangrijk in mijn werk? Welke taken horen bij mijn beroep? Wat moet ik doen om een goede professional te zijn? Waar wil ik van toegevoegde waarde zijn?
  - zoekt naar een goede balans tussen de verschillende aspecten van zijn werk en zijn andere verantwoordelijkheden in het leven;
  - oordeelt weloverwogen en neemt beslissingen die passen bij het doel en de kenmerken van de situatie, de collectieve kaders, de waarden van het beroep en de organisatie, en zijn eigen professionele waarden;
  - baseert zijn visie en belangrijke beslissingen op levensbeschouwelijke, pedagogische, historische, sociaal-maatschappelijke, beroepsmatige, wetenschappelijke en ethische inzichten;
  - past relevante theoretische inzichten toe, houdt samen met anderen ervaringen kritisch tegen het licht van bestaande kennis en nieuwe inzichten en stelt waar nodig beslissingen, opvattingen of handelen bij;
  - kent de normen en waarden van de culturen waar hij deel van uitmaakt en komt mede op basis daarvan tot een eigen perspectief;
  - beoefent goed (wereld)burgerschap vanuit een open en respectvolle houding tegenover anderen, en gebruikt daarvoor kennis van historische en culturele achtergronden van de huidige (religieuze, culturele en seksuele) diversiteit in de samenleving.

Kern 5 *Verbonden met verleden, heden en toekomst*

Het is ons ideaal dat de professional verbonden is met de christelijke traditie, in zijn leven en werk gericht is op Gods

- De professional ...
- past kennis van de christelijke wereldbeschouwing, schepping (alles is van oorsprong goed), zondeval (alles is aangetast), verlossing en vernieuwing (er is hoop), toe op vraagstukken;

*doorbrekend Koninkrijk
en wil bijdragen aan
herstel in een gebroken
wereld.*

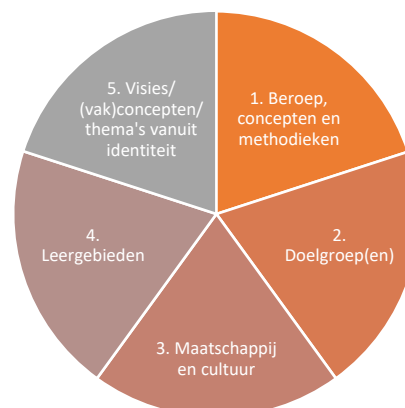
- heeft, met erkenning van de gebrokenheid van het bestaan, een hoopvolle en hoopgevende toekomstverwachting voor zijn omgeving en zichzelf, is bereid de nodige inspanningen te leveren en laat zich daarbij niet uit het veld slaan door tegenslag;
- herkent de (morele) uitdagingen van onze tijd en weet hoe deze samenhangen met de huidige cultuur;
- maakt gebruik van wat anderen hebben ontdekt door eigen ideeën en nieuwe ontwikkelingen te spiegelen aan bronnen;
- kent de invloed die zijn levensgeschiedenis en socialisatieproces hebben op zijn denken en handelen, evalueert kritisch en met compassie voor zichzelf wat de eigen historische, culturele en psychische bagage is en neemt verantwoordelijkheid voor wat hij ermee doet.

Ik denk: de kennisdomeinen

In de laag *ik denk* onderscheiden we vijf kennisdomeinen. De domeinen 1, 2 en 3 komen uit de landelijke generieke kennisbasis, domein 4 uit de landelijke kennisbasis. Domein 5 is de kleur die Driestar Hogeschool aan het profiel geeft. Elk domein bestaat uit een aantal kernen.

1. Beroep, concepten en methodieken
Kern 1.1 De leraar heeft kennis van de werkwijzen en denkwijzen binnen het beroep.
Kern 1.2 De leraar heeft kennis van de belangrijkste concepten binnen het beroep.
Kern 1.3 De leraar heeft kennis van (wetenschappelijk) onderzoek en innovatie binnen het beroep.
2. Doelgroep(en)
Kern 2.1 De leraar heeft kennis van de (ontwikkelings)psychologie, leer- en motivatietheorie, opvoeding(stheorieën) en relaties van de doelgroep waarmee hij zijn beroep uitoefent.
3. Maatschappij en cultuur
Kern 3.1 De leraar heeft kennis van (ontwikkelingen binnen) de maatschappij, de omgeving en cultuur waarbinnen hij zijn beroep uitoefent.
4. Leergebieden (o.a. vakinhouden)
Kern 4.1 De leraar heeft kennis van de leergebieden, met de daarbij behorende vakinhouden, waar hij binnen zijn beroep mee te maken heeft.
Kern 4.2 De leraar heeft kennis van vakinhouden zoals voorgeschreven in de betreffende kennisbasis, inclusief de vakdidactiek en eventuele specifieke leer-/ontwikkelingspsychologische kenmerken voor de doelgroep (bijvoorbeeld ontwikkelen van tijdsbesef bij geschiedenis).
5. Driestar-eigen: visies/ (vak)concepten/ thema's vanuit identiteit
Kern 5.1 De leraar heeft kennis van het christelijke mens-, Gods- en wereldbeeld en van de christelijke cultuur- en geschiedbeschouwing.
Kern 5.2 De leraar heeft kennis van de (christelijke) visie op het beroep en de daarbij behorende kennisinhouden.
Kern 5.3 De leraar heeft een onderzoekende houding (opmerzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch) en toetst gangbare methodieken en werkwijzen aan het christelijk-reformatorische wereld- en mensbeeld. De leraar neemt een eigenstandige positie in.

Ik kan: de beroepstaken

De beroepstaken zijn de handelingen die de pedagogisch educatief professional in de praktijk van zijn beroep uitvoert. Elke beroepstaak wordt hieronder uitgewerkt in een aantal kernen en leeruitkomsten.

Postbus 368 2800 AJ Gouda
T 0192 540222 L 011174339

catief.nl
.nl

<p>Beroepstaak 1 Pedagogisch leidinggeven aan jeugdigen De professional geeft leiding aan (een groep) jeugdigen vanuit een pedagogische relatie. Hij voorziet in hun taakgerichte en sociaal-emotionele belangen en behoeften, zodat er een veilig, ondersteunend en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat ontstaat.</p>
<p>Kern 1.1 Onderhouden van een pedagogische relatie met jeugdigen De professional zorgt voor een goede pedagogische relatie. Hij komt tegemoet aan de psychosociale basisbehoeften (relatie, competentie, autonomie) van elke individuele jeugdige.</p> <p>Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...</p> <ul style="list-style-type: none"> a. brengt met oprechte waardering en betrokkenheid tijd door met jeugdigen en zet energie en middelen in; b. stelt zich open voor de gevoelens en gedachten van de jeugdigen, is beschikbaar en betrouwbaar en reageert begripvol en adequaat op signalen van de jeugdigen (sensitief en responsief); c. spreekt heldere verwachtingen en vertrouwen uit en houdt procesgericht toezicht op de jeugdigen; d. biedt uitdagende taken, geeft opbouwende feedback en passende hulp en helpt de jeugdigen inzicht te verwerven in hun sterke kanten en ontwikkelpunten; e. voedt en ondersteunt de persoonlijke interesses en waarden van de jeugdigen, biedt keuzes, geeft een zinvolle uitleg over de relevantie van een taak of opdracht en gebruikt verduidelijkende, uitnodigende taal; f. leert het perspectief, de inbreng en de gevoelens van de jeugdigen kennen en respecteert deze; g. houdt rekening met het ontwikkelingsritme van de jeugdigen en schept ruimte voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten.
<p>Kern 1.2 Afstemmen van de leiderschapstijl op jeugdigen De professional stemt vanuit de pedagogische gezagsrelatie zijn (non-)verbale gedrag en pedagogische leiderschapstijl af op de jeugdigen en de situatie.</p> <p>Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...</p> <ul style="list-style-type: none"> a. is zich bewust van zijn (non-)verbale gedrag en de invloed daarvan op jeugdigen en maakt hier actief gebruik van (zet zichzelf in als instrument); b. past contactprincipes toe, zoals initiatief ontvangen en volgen, instemmend benoemen en beurtverdeling; c. observeert wat de jeugdigen nodig hebben en stemt zijn communicatie hierop af, zowel op inhoudsniveau en procedureniveau als op interactieniveau en bestaansniveau; d. heeft zicht op zijn pedagogische leiderschapstijl en de invloed daarvan op jeugdigen; kan, rekening houdend met zijn voorkeursstijl, waar nodig in stijl variëren; e. heeft een goed beeld van de zelfstandigheid van de jeugdigen en sluit in zijn leidinggeven aan bij de (leer)bekwaamheid en (leer)bereidheid (motivatie en zelfvertrouwen) van de jeugdigen; f. stimuleert en ondersteunt de ontwikkeling van de leerbekwaamheid en leerbereidheid (motivatie en zelfvertrouwen) van de jeugdigen, zodat zij geleidelijk steeds meer zelf verantwoordelijkheid kunnen gaan dragen.
<p>Kern 1.3 Hanteren van regels en routines De professional zorgt voor overzicht en voorspelbaarheid. Hij stelt in overleg met de jeugdigen en andere betrokkenen heldere afspraken, regels en routines op, passend bij de meer algemeen geldende regels, en hanteert deze consequent en op een positieve manier.</p> <p>Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...</p> <ul style="list-style-type: none"> a. stemt met de jeugdigen en andere betrokkenen regels en routines af; b. maakt verwachtingen duidelijk en ondersteunt de jeugdigen in het navolgen van de regels en het aanleren van nieuwe routines; hij heeft daarbij oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de jeugdigen en doet daar recht aan; c. stelt een adequate tijdsplanning op en volgt deze, met flexibiliteit waar dat nodig is; d. hanteert regels consequent en op een proportionele en positieve manier, door gewenst gedrag te benoemen, ongewenst gedrag te corrigeren en te controleren of het gedrag verandert; e. is zich bewust van de invloed van de fysieke omgeving (bijvoorbeeld de inrichting en aankleding van het gebouw) en zet deze invloed gericht in om overzicht en voorspelbaarheid te creëren.
<p>Kern 1.4 Begeleiden van de omgang tussen jeugdigen De professional begeleidt de onderlinge omgang tussen de jeugdigen en de groepsprocessen, waardoor een klimaat ontstaat waar veiligheid, vertrouwen en onderlinge verbondenheid ervaren kan worden.</p> <p>Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...</p> <ul style="list-style-type: none"> a. gaat de jeugdigen voor in een dienende, accepterende en respectvolle houding; b. stimuleert de positieve omgang met verscheidenheid in de groep en tussen jeugdigen onderling, zodat alle jeugdigen mee kunnen doen en erbij horen (inclusie); c. geeft jeugdigen inzicht in hun eigen houding en gedrag en de invloed daarvan op anderen; d. kan een analyse maken van de groepsfase, de interactiesituaties en de samenwerkingsvaardigheden en hierbij instrumenten preventief en curatief inzetten; e. kan gerichte interventies inzetten op groepsgedrag en/of op het gedrag van individuele jeugdigen, om een positieve groepsontwikkeling en ontwikkeling van samenwerkingsvaardigheden te bevorderen; f. begeleidt groepsconflicten constructief en leert jeugdigen omgaan met strijdige belangen en conflicten.

Kern 1.5 Aanpakken van gedrag van jeugdigen dat als problematisch wordt gezien De professional pakt problematische interacties en problematisch gedrag doeltreffend en planmatig aan. Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ... <ol style="list-style-type: none">
signaleert problematische interacties en problematisch gedrag en de oorzaken en gevolgen daarvan;
grijpt direct in bij ordeverstoringen, geeft concrete feedback op ongewenst gedrag en de consequenties daarvan;
gaat passend om met (fysiek en verbaal) agressief gedrag in de groep, door te kalmeren bij frustratieagressie en te confronteren en begrenzen bij doelgerichte agressie;
begeleidt jeugdigen bij het oplossen en veranderen van problematische interacties en problematisch gedrag; bij interactieproblemen tussen zichzelf en een jeugdige zet hij zichzelf bewust in als instrument voor verandering;
hanteert relevante protocollen bij problematisch gedrag en schakelt op tijd professionele hulp in;
neemt passende maatregelen om de veiligheid van alle jeugdigen te waarborgen en ervoor te zorgen dat incidenten zo min mogelijk verstorend zijn voor andere jeugdigen.
Kern 1.6 Onderzoeken van het pedagogisch leidinggeven aan jeugdigen De professional zet zijn onderzoekend vermogen in om zijn pedagogisch leiderschap te voeden, te onderbouwen en te verantwoorden, en daarmee de kwaliteit van zijn werk te vergroten. Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ... <ol style="list-style-type: none">
heeft bij het pedagogisch leidinggeven een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch); reflecteert op zijn functioneren, op geleverde producten en op zijn ontwikkeling tijdens de beroepsuitoefening;
past kennis uit standaardliteratuur over het pedagogisch leidinggeven aan jeugdigen en kennis van ontwikkelingen in de beroepspraktijk op dat gebied correct toe op eigen casuïstiek;
onderbouwt en verantwoordt keuzes in zijn pedagogisch leidinggeven aan jeugdigen op grond van relevante kennis en de specifieke situatie.

Beroepstaak 2 Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen De professional bereidt leer- en ontwikkelingsactiviteiten van de jeugdigen voor, voert deze uit en evalueert ze. Hij is hierbij gericht op de brede ontwikkeling van de jeugdigen.
Kern 2.1 Voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen De professional bereidt vanuit visie samenhangende leer- en ontwikkelingsactiviteiten voor. Hij doet dit waar zinvol samen met de jeugdigen, om hen zo veel mogelijk eigenaar te laten zijn van hun eigen leerproces. De professional zorgt voor een duidelijke relatie tussen de doelen van de activiteiten, het niveau en de kenmerken van de jeugdigen, de inhoud van het leergebied en de inzet van verschillende methodieken en middelen. Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional, waar zinvol samen met de jeugdigen, het volgende. De professional ... <ol style="list-style-type: none">
kiest en formuleert (zo veel mogelijk SMART) uitdagende leer- en ontwikkeldoelen en betekenisvolle inhoud; hij brengt daarvoor de relevante aspecten van de beginsituatie in kaart, zoals het ontwikkelingsniveau, de ondersteuningsbehoeften en de belewingswereld van de jeugdigen;
maakt op basis van een inhoudelijke en didactische doordenking een correcte en bruikbare vertaling van het leergebied naar de concrete leersituatie;
kiest leer- en werkvormen en (digitale) middelen die passen bij de doelen en inhoud van de activiteiten en het niveau en de kenmerken van de jeugdigen;
kiest passende vormen van (tussentijdse en eind)evaluatie van de doelen/leerresultaten en het leerproces;
plant en organiseert de activiteiten zo, dat de jeugdigen voldoende tijd en aandacht krijgen om te leren;
houdt bij het bepalen van doelen, leerinhouden, werkvormen, middelen en evaluatie rekening met didactische principes (motivatieprincipe, activiteitsprincipe, aanschouwelijkheidsprincipe, differentiatieprincipe, geleidelijkheidsprincipe, integratieprincipe en herhalingsprincipe);
signaleert, creëert en benut kansen en mogelijkheden voor jeugdigen om zich te ontwikkelen en maakt daarbij ook gebruik van niet-geplande situaties;
weet gebruik te maken van methodes en bestaande programma's en kan deze aanpassen en aanvullen om de doelen bij de jeugdigen te bereiken;
is in staat om de leerdoelen, de beginsituatie, de leer- en ontwikkelingsactiviteiten en de begeleiding ook voor anderen inzichtelijk te beschrijven in een bij de organisatie passend format.
Kern 2.2 Uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen De professional initieert en begeleidt leer- en ontwikkelingsprocessen op zo'n manier dat jeugdigen betrokken en gemotiveerd werken aan gestelde doelen. Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ... <ol style="list-style-type: none">
neemt samen met de jeugdigen de doelen en de verwachtingen door en, waar relevant, de inhoud, de stappen en de planning van leer- en ontwikkelingsactiviteiten; hij zet de huidige leeractiviteiten in een bredere lijn van een ontwikkelingsproces;
ondersteunt het leerproces van de jeugdigen door het uitvoeren en begeleiden van diverse soorten (activerende) werkvormen;
maakt doelmatig gebruik van beschikbare materialen en (digitale) middelen;
bevordert eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij jeugdigen door tegemoet te komen aan hun behoefte aan autonomie, competentie en relatie (zie ook beroepstaak 1 kern 1.1);
differentieert naar niveau en kenmerken van de jeugdigen, speelt in op hun mogelijkheden, wensen, behoeften en problemen en stelt de activiteit zo nodig bij, zodat de jeugdigen de taken met succes kunnen afronden;

- f. is gericht op het bevorderen van de vaardigheden die de jeugdigen nodig hebben om zich doelgericht en aangepast te gedragen (executieve functies);
- g. helpt de jeugdigen zich bewust te worden van hun eigen gaven en deze te ontwikkelen en in te zetten.

Kern 2.3 Evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen

De professional evalueert en waardeert structureel het ontwikkelingsproces van de jeugdigen en de resultaten daarvan. Dit doet hij regelmatig ook samen met de jeugdigen. Hij trekt daar conclusies uit en gebruikt deze voor een gericht vervolg van het leerproces, inclusief het eigen handelen.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. volgt de ontwikkeling van de jeugdigen tijdens de uitvoering van de activiteiten en sluit flexibel aan bij hun ondersteuningsbehoefte om de doelen te kunnen behalen;
- b. geeft tijdens de leer- en ontwikkelingsactiviteit ontwikkelingsgerichte feedback, feedup en feedforward op inzet, aanpak en resultaat en stimuleert de jeugdigen om dit ook bij elkaar te doen;
- c. bewaakt samen met de jeugdigen de voortgang en zorgt dat zij de gestelde doelen kunnen behalen, maar is ook in staat om doelen (tijdelijk) los te laten of bij te stellen als de situatie van jeugdigen daarom vraagt;
- d. vraagt naar de mening, ervaringen, ideeën en gevoelens van de jeugdigen over de activiteiten en de geboden ondersteuning en neemt de tijd om te luisteren;
- e. bevordert de zelfstandigheid van de jeugdigen door hen te helpen met reflecteren op de uitvoering, het proces en de doelen/resultaten van de leer- en ontwikkelingsactiviteiten, zodat de jeugdigen conclusies leren trekken voor het vervolg van het leerproces;
- f. analyseert en interpreteert leerresultaten, gaat mogelijke verklaringen na voor de resultaten en trekt daaruit conclusies voor het eigen handelen;
- g. legt relevante informatie uit de evaluatie en beoordeling op een gestructureerde manier vast, zodat de evaluatiegegevens begrijpelijk en bruikbaar zijn voor een gericht vervolg van het leerproces.

Kern 2.4 Onderzoeken van het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen

De professional zet zijn onderzoekend vermogen in om zijn begeleiding van leer- en ontwikkelingsprocessen te voeden, te onderbouwen en te verantwoorden, en daarmee de kwaliteit van zijn werk te vergroten.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. heeft bij het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch); reflecteert op zijn functioneren, op geleverde producten en op zijn ontwikkeling tijdens de beroepsuitoefening;
- a. past kennis uit standaardliteratuur over leer- en ontwikkelingsprocessen en de relevante leer- en ontwikkelingsgebieden en kennis van ontwikkelingen in de beroepspraktijk op dat gebied correct toe op eigen casuïstiek;
- b. onderbouwt en verantwoordt keuzes bij het begeleiden van leer- en ontwikkelingsgebieden op grond van relevante kennis en de specifieke situatie.

Beroepstaak 3 Samen ondersteunen van de jeugdige

De professional bepaalt samen met ouders¹, de jeugdige zelf, diens sociaal netwerk, collega's en andere betrokken professionals de gewenste begeleiding voor de jeugdige, voert deze uit, evalueert en stelt waar nodig bij.

Kern 3.1 Vormgeven van ouderbetrokkenheid

De professional onderhoudt een gelijkwaardige, pedagogische samenwerkingsrelatie met ouders, om samen te werken aan de ontwikkeling van de jeugdige.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. spreekt respectvol met en over ouders en houdt rekening met verschillen tussen ouders;
- b. zorgt voor heldere en passende communicatie naar ouders over de dagelijkse praktijk;
- c. past diverse gesprekstechnieken toe in gesprekken met ouders;
- d. wisselt informatie en advies uit met ouders over welbevinden, doelen, resultaten, werkwijzen, ervaringen, verwachtingen en ideeën met betrekking tot de jeugdige en zijn ontwikkeling;
- e. vraagt ouders om feedback en om inbreng van hun ervaringskennis; laat de ouders constructief meedenken hoe de jeugdige ondersteund kan worden bij leer- en ontwikkelingsactiviteiten;
- f. kan ook in moeilijke gesprekken een boodschap duidelijk overbrengen, empathie tonen, oplossingsgericht communiceren en de eigen grenzen en die van de organisatie bewaken.

Kern 3.2 In samenspraak bepalen van de ondersteuning van de jeugdige

De professional bepaalt de ondersteuningswijze van de jeugdige, in samenspraak met de jeugdige zelf, de ouders en andere betrokkenen.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. signaleert speciale ondersteuningsbehoeften van jeugdigen en zoekt indien nodig met hulp van collega's oplossingen of verwijst door;
- b. verzamelt systematisch informatie voor het vaststellen van de ondersteuningsbehoeften en mogelijkheden van de jeugdige of levert een bijdrage aan de verzameling daarvan, via observaties, het monitoren van leerprestaties en gesprekken met de jeugdige, zijn ouders en mogelijke andere betrokkenen;
- c. stelt een plan op voor de ondersteuningswijze van de jeugdige, weet daarbij passende interventies voor te stellen, in samenspraak met de jeugdige en diens ouders;
- d. stimuleert het eigenaarschap (zelfverantwoordelijkheid) van de jeugdige en ondersteunt daarbij indien nodig de ouders;
- e. sluit aan bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de jeugdige, maakt gebruik van diens gaven en waar mogelijk van diens netwerk;

¹ Waar in dit beroepsprofiel 'ouders' staat, kan ook 'ouder' of 'opvoeder(s)' gelezen worden.

- f. evalueert de ondersteuningswijze samen met de jeugdige, ouders en andere betrokkenen en stelt deze waar nodig bij.

Kern 3.3 Samenwerken in een integrale aanpak

De professional werkt (multidisciplinair en/of interdisciplinair) samen met diverse professionals die bij de jeugdige betrokken zijn aan een integrale aanpak. De activiteiten van alle partijen worden goed op elkaar afgestemd.

- Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...
- voert op een constructieve manier overleg met betrokken professionals of instanties, om samen te komen tot een integrale aanpak, samenwerking, afstemming of overdracht van de jeugdige;
  - weet wat andere disciplines en de meest voorkomende instanties kunnen bijdragen, maakt duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer, en houdt zich aan de gemaakte afspraken;
  - kan eigen bevoegdheden, bekwaamheden en grenzen aangeven bij ouders en professionals en neemt deze en de eigen ondersteuningsbehoeften mee in het realiseren van een integrale aanpak;
  - stemt de integrale aanpak af op regelgeving binnen de (zorg)infrastructuur die van toepassing is en de samenwerkingsprocedures tussen de eigen organisatie en de instellingen waarmee wordt samengewerkt;
  - gaat discreet en volgens regelgeving om met de gegevens van anderen.

Kern 3.4 Onderzoeken van het samen ondersteunen van de jeugdige

De professional zet zijn onderzoekend vermogen in om de gezamenlijke ondersteuning van de jeugdige te voeren, te onderhouden en te verantwoorden, en daarmee de kwaliteit van zijn werk te vergroten.

- Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...
- heeft bij het samen ondersteunen van de jeugdige een onderzoekende houding (opmerkelijk, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch); reflecteert op zijn functioneren, op geleverde producten en op zijn ontwikkeling tijdens de beroepsuitoefening.
  - past kennis uit standaardliteratuur over het samen ondersteunen van jeugdigen en kennis van ontwikkelingen in de beroepspraktijk op dat gebied correct toe op eigen casuïstiek;
  - onderbouwt en verantwoordt keuzes bij het samen ondersteunen van de jeugdige op grond van relevante kennis en de specifieke situatie.

Beroepstaak 4 Werken aan kwaliteit en beleid

De professional draagt vanuit eigen deskundigheid bij aan het bereiken, verantwoorden en verbeteren van de (didactische en pedagogische) kwaliteit op de werkvloer. Hij begeleidt (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers, draagt bij aan het beleid en de uitvoering daarvan en doet praktijkonderzoek.

Kern 4.1 Samen werken aan kwaliteit

De professional levert een bijdrage aan de kwaliteit van het werkklimaat, aan de onderlinge samenwerking en aan goede werkverhoudingen.

- Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...
- levert een constructieve bijdrage aan overleggen en aan de afstemming en uitvoering van de werkzaamheden;
  - maakt (werk)afspraken met anderen en komt deze na;
  - deelt informatie die voor de voortgang van het werk van belang is en maakt gebruik van de informatie van anderen;
  - heeft een goed zicht op verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zichzelf en anderen; weet bij wie hij in de organisatie voor wat moet zijn;
  - neemt initiatief voor het ontvangen en geven van feedback en stelt zich daarbij open, coöperatief en leerbaar op;
  - nodigt anderen uit om hun opvattingen en ideeën in te brengen en vragen te stellen;
  - stimuleert met zijn inbreng het team om met en van elkaar te leren en individuele kwaliteiten optimaal te benutten.

Kern 4.2 Begeleiden van (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers

De professional begeleidt (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers op zo'n manier dat hun expertise optimaal wordt ingezet en vergroot.

- Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...
- fungeert als rolmodel en praktijkvoorbeeld voor het (pedagogisch en didactisch) handelen, het nemen van verantwoordelijkheid en de gerichte inzet om te leren;
  - geeft heldere aanwijzingen, advies en ondersteuning aan (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers;
  - draagt kennis en expertise begrijpelijk over aan (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers en stimuleert de verbinding van praktijk en theorie;
  - nodigt anderen uit tot dialoog over en kritische reflectie op de werkpraktijk en helpt bij het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden;
  - maakt met (aanstaande) collega's en/of vrijwilligers concrete afspraken over te behalen (coachings-/leer)doelen, resultaten en begeleiding, waarbij de coachee eigenaar blijft van zijn eigen leerproces.

Kern 4.3 Bijdragen aan beleidsuitvoering en beleidsontwikkeling

De professional draagt bij aan de uitvoering, borging en ontwikkeling van beleid om de doelstellingen van de organisatie te behalen en de kwaliteit van de werkzaamheden te vergroten.

- Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...
- werkt volgens wetten, afspraken, procedures, richtlijnen en protocollen die in de organisatie of landelijk gelden;
  - rapporteert periodiek over de voortgang en de inhoudelijke resultaten van zijn werkzaamheden;

- c. verbindt het eigen handelen met de (levensbeschouwelijke en pedagogische) identiteit van de organisatie en kan daar binnen het eigen functioneren inhoud aan geven;
- d. draagt bij aan evaluaties die georganiseerd worden om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en waar nodig te verbeteren;
- e. signaleert en analyseert ontwikkelingen en knelpunten in de uitvoering en kwaliteit van de werkzaamheden, overlegt hierover met betrokkenen en komt waar mogelijk met verbetervoorstellen en/of actieplannen;
- f. spiegelt actuele ontwikkelingen, (nieuwe) kennis, inzichten en methodieken aan de (pedagogische, onderwijskundige en levensbeschouwelijke) visie en werkwijze van de eigen organisatie; kan in dialoog met anderen bepalen of keuzes passen bij de visie van de organisatie;
- g. zorgt er (samen met anderen) voor dat vernieuwingen of verbeteringen een structurele plaats krijgen in het (beroepsmatig) handelen of het functioneren van de organisatie.

Kern 4.4 Doen van praktijkonderzoek

De professional draagt via praktijkonderzoek in interactie met de omgeving bij aan het verbeteren van de (eigen) beroepspraktijk.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. signaleert een praktijkprobleem: een hiaat of tekortkomingen in het eigen handelen of in de organisatie, verwachtingen vanuit de omgeving of een kans om als organisatie of professional in ontwikkeling te blijven;
- b. beschrijft het praktijkprobleem op basis van een verkennende probleemanalyse en geeft daarbij aan hoe hijzelf en diverse belanghebbenden tegen het probleem en de achtergronden ervan aankijken, welke mogelijke oplossingen zij zien en wat de vakliteratuur erover zegt;
- c. formuleert het doel van het onderzoek en de onderzoeksvraag op basis van de probleemanalyse en gemaakte keuzes, onderbouwd met eigen ervaringen, data uit de praktijk en inzichten uit de literatuur;
- d. kiest haalbare en passende onderzoeksactiviteiten voor het verzamelen, analyseren en ontwerpen (indien van toepassing) en verzamelt data die bijdragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag;
- e. ordent en analyseert kritisch de verzamelde data, trekt er heldere conclusies uit en vertaalt deze naar verbetervoorstellen, beleidsadviezen en/of ontwerprichtlijnen;
- f. ontwerpt op basis van de ontwerprichtlijnen een oplossing voor het praktijkprobleem en test het ontwerp;
- g. maakt de resultaten van het onderzoek voor de praktijk toegankelijk via een doel- en doelgroepgerichte rapportage en/of één of meer presentatievormen.

Kern 4.5 Onderzoeken van het werken aan kwaliteit en beleid

De professional zet zijn onderzoekend vermogen in om zijn manier van werken aan kwaliteit en beleid te voeden, te onderbouwen en te verantwoorden, en daarmee de kwaliteit van zijn werk te vergroten.

Om hier goed vorm aan te geven, doet de professional het volgende. De professional ...

- a. heeft bij het werken aan kwaliteit en beleid een onderzoekende houding (opmerkzaam, nieuwsgierig, bedachtzaam en kritisch); reflecteert op zijn functioneren, op geleverde producten en op zijn ontwikkeling tijdens de beroepsuitoefening;
- b. past kennis uit standaardliteratuur over het werken aan kwaliteit en beleid en kennis van ontwikkelingen in de beroepspraktijk op dat gebied correct toe op eigen casuïstiek;
- c. onderbouwt en verantwoordt keuzes bij het werken aan kwaliteit en beleid op grond van relevante kennis en de specifieke situatie.

Bibliografie

10voordeleraar. (2020, 6 20). *Kennisbases*. Opgehaald van www.10voordeleraar.nl:
<https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/kennisbasis-pabo.pdf>

De Muynck, B. (2018). *Gids en pelgrim. Profiel van een christelijke leraar*. Apeldoorn: De Banier.

Driestar educatief. (2018). *Kadernotitie onderwijs en opleiding*. Gouda: Driestar-educatief.

Hogescholen, V. (2019). *Opgroeien en opvoeden ondersteunen*. Opgehaald van www.vereniginghogescholen.nl:
https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/247/original/Landelijk_opleidings-_en_competentieprofiel_hbo-bacheloropleiding_Pedagogiek.pdf?1580288915

Kunz, A., De Muynck, A., & Vermeulen, H. (2017). *Essenties van christelijke leraarschap*. Gouda: Driestar educatief.

Rijksoverheid. (2017, 04 10). *Bekwaamheid van leraren*. Opgehaald van www.rijksoverheid.nl:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>